

Fırkaları ve İnanç Esasları İtibariyle Şia Mezhebi – 6

Mut'a Nikâhı:

Bir kadın ile muayyen bir ücret karşılığında, belli bir müddete kadar nikah akdi yapıp bu akdin bir gereği olması kabilinden bu kadından yararlanmak manasına gelen[i] Mut'a nikahı şiilerce caiz olan bir nikah türüdür. Esasen ehl-i sünnete göre de bu nikah İslâm'ın ilk yıllarında zaruret icabı mübah kılınmışsa da daha sonra ilelebed haram kılınmıştır.[ii] Fakat şiieler böyle bir nikah'ın caiz olup olmaması yönünden öte bu tür bir nikahın fedailine dair bir takım Merfu' rivayetler dahi uydurmuşlardır. Buna bir örnek olması kabilinden söz gelimi Efendimiz "Her kim bir kere mut'a nikâhı yaparsa onun derecesi Hüseyin gibidir. Her kim iki kere mut'a nikâhı yaparsa onun derecesi Hasan gibidir. Her kim üç kere mut'a nikahı yaparsa onun derecesi Ali bin Ebi Talip gibidir. Ve her kim dört kere mut'a nikahı yaparsa onun derecesi benim derecem gibidir" demiştir.[iii]

Ayrıca Cafer-i Sadık " Mut'a, benim ve babamın dinindedir. Her kim bununla amel ederse dinimizle amel etmiş olur. Ve her kim bunu inkâr ederse dinimizi inkâr etmiş ve dinimizden başka bir dine inanmış olur" demiş(!) tir.[iv] Görüldüğü gibi şiielerce meşru' addedilen mut'a nikâhı, onlara göre dinde çok önemli bir mevkie haizdir. Bu mevkie haiz olmasının sebebi de sırf hevalarından uydurdukları söz gelimi rivayetlerdir. Bu kutsama o kadar ieleriye gidebilmektedir ki mut'a nikâhını inkâr eden bir kişi şiielerce kafir addedilmektedir. Lâkin mesele etraflı bir biçimde incelendiğinde farklı bir boyutuyla karşımıza çıkmaktadır. Zira Mut'a'nın mensuh olduğuna ve dolayısıyla haram olduğuna dair toplamı hayli yekûn oluşturacak rivayetler mevcuttur.

Mut'a nikâhının İslâmın başlangıcında zarurete mebni olarak belirli bir süre meşru kabul edildiğini bazı rivayetlerden anlıyoruz. Mesela Buharinin İbn Mesuddan yaptığı nakilde İbn Mes'ud, elbise mukabilinde kadınların belirli bir zamana kadar nikah edilmesinin bizzat Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) tarafından meşru' kılındığını söylemektedir.[v] Yine Buharî'nin Cabir Bin Abdillâh' tan ve Seleme İbn el- Ekva' dan rivayetinde onlar, bir nida edicinin kendilerine gelip "Muhakkak ki Resûlullah Mut'a yapmanız için size izin vermiştir" dediğini söylemektedirler.[vi] İşte bu gibi rivayetler bize mut'anın bidayet-i İslâmda serbest olduğunu göstermekteyse de meselenin diğer boyutunun incelenmesi neticesinde böyle bir muamelenin neshedilmiş olduğu ve hükmünün de harama intikal ettiği gözlemlenecektir.

Mut'a'nın daha sonradan haram kılındığına dair birkaç misal zikretmek gerekirse, yine Buharî'nin rivayet ettiği "Ali (Radıyallahu anh) İbn Abbas (Radıyallahu Anh)'a Hayber günü Nebi Aleyhisselam 'ın Mut'a nihahını yasakladığını söylemesi[vii] vb. gibi rivayetler zikredilebilir. Mut'a nikâhının bilahare haram kılındığına dair ulema arasında ittifak söz konusu ise de, bu haram kılınma işinin ne

zaman tahakkuk ettiği hususunda ihtilaf mevcuttur. Bu gibi bir ihtilafın ise ala külli hal hürmet hükmüne her hangi bir tesiri olamayacaktır.

Netice olarak diyebiliriz ki her konuda olduğu gibi bu meselede de şia mezhebi alışıl gelmiş üslûbunu takınmıştır. Selefe isnad ettikleri bir takım rivayetler sebebi ile içinden çıkılamayacak çelişki ve tezada düşmüşlerdir. Ta ki yaptıkları bazı rivayetlerde mut'anın caiz ve hatta üstün bir amel olduğunda bahsedilirken, diğer bazı rivayetlerde ise muta'nın haram olduğundan dahi bahsedilebilmektedir.[viii]

SONRAKİ BÖLÜMDE "RİC'AT AKİDESİ" VE "NETİCE"

[i] Et-Tefsiru'l Kebir, Fahu'ddin er Râzî 10/41

[ii] Bu konuda Ehl-i sünnetin delilleri ve Şiilerin ilzâmı için bkz. Atıyye Muhammed Salim, Nikahu'l Mut'a Matbaa-i Medeni Tarih: 1396

[iii] Bkz. Usûlu'l Akide li'l İmamiyye, Sabir Tu'me S.239

[iv] Sabir Tu'me, a.g.e. S.141

[v] Buhari, el- Camiu's Sahih, Nikah – 5075-

[vi] Buhari, el- Camiu's Sahih, Nikah- 5117-

[vii] Buhari, el- Camiu's Sahih, Nikah- 5115-

[viii] Sabir Tu'me, a.g.e. S. 246- 248